

Nové Centrum elektronové mikroskopie v Brně otvírá dveře světové vědě

13.5.2025 - Markéta Wernerová | Akademie věd České republiky

Slavnostního otevření budovy s unikátními laboratořemi se zúčastnilo několik vážených hostů z akademické, veřejné i průmyslové sféry v čele s předsedou vlády České republiky Petrem Fialou. Premiér zmínil, že jako brněnský rodák obzvláště oceňuje, že se centrum vybuďovalo právě zde. Zdůraznil rovněž zásadní zapojení trojice místních klíčových firem zabývajících se elektronovou mikroskopií do spolupráce s vědeckými pracovišti a univerzitami. „Jižní Morava je vědecky významný region, ačkoli si to často plně neuvědomujeme a nejsme na to dostatečně hrdí,“ upozornil Petr Fiala.

Jihomoravský kraj hraje podle premiéra Petra Fialy ve vědě a výzkumu podstatnou roli.

Na vysoké úrovni

Předseda Akademie věd ČR Radomír Pánek ve svém proslovu následně vyzdvihl významné postavení české elektronové mikroskopie v mezinárodním kontextu i úspěšné zapojení Ústavu fyziky materiálů AV ČR a Ústavu přístrojové techniky AV ČR, který stojí za věhlasem české elektronové mikroskopie, do světové vědy a výzkumu.

Otevření centra označil za důležitý příspěvek k rozvoji české vědy, ekonomiky i nové generace vědeckých pracovníků. „Vědci a vědkyně těchto ústavů se zabývají nejen základním výzkumem, ale spolupracují také s firmami na přenosu vědeckých poznatků do praxe a samozřejmě také s vysokými školami,“ uvedl Radomír Pánek a dodal, že díky otevřenému přístupu bude centrum sloužit také studentům a studentkám magisterských či doktorských programů a napomůže k dalšímu rozšíření akademické spolupráce v regionu.

Předseda Akademie věd ČR Radomír Pánek zdůraznil význam spolupráce s univerzitami i průmyslem.

Budova s unikátními parametry

Centrum elektronové mikroskopie se nachází v areálu Ústavu fyziky materiálů AV ČR v Žižkově ulici v Brně. Jeho výstavba probíhala v letech 2022 až 2024, a dokončena byla dokonce ještě před termínem. Pracoviště čítající v současné době pět elektronových mikroskopů již plně slouží svému účelu.

K bezchybnému fungování špičkových přístrojů bylo potřeba zabezpečit, aby budova splňovala několik důležitých technologických parametrů. Zázemí nabízí celkem pět specializovaných místností, navržených a postavených s ohledem na nejnáročnější požadavky provozu dvou transmisních a tří skenovacích elektronových mikroskopů.

Jedním z přístrojů, které našly v novém centru zázemí, je skenovací elektronový mikroskop TF Apreo EDS vyrobený v Brně firmou Thermo Fisher Scientific.

Součástí jsou rovněž nové laboratoře pro přípravu vzorků a podpůrné zázemí pro výzkumný tým. Moderní budova udržuje stabilní prostředí, nezbytné pro citlivá měření, dokáže minimalizovat vibrace, elektromagnetické rušení i kolísání teplot.

Vybudování špičkového pracoviště pro studium mikrostruktury materiálů a vývoj pokročilých technologií financovala Akademie věd ČR. Celkové náklady na stavbu přesáhly 110 milionů korun.

Hodnota přístrojového vybavení je přibližně 150 milionů – téměř polovinu hradilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Všem zainteresovaným poděkoval ředitel Ústavu fyziky materiálů AV ČR Tomáš Kruml, který zároveň přítomným hostům představil činnost pracoviště zaměřeného zejména na výzkum a vývoj materiálů.

Slavnostní přestřižení pásky před novou budovou Centra elektronové mikroskopie. Zleva předseda AV ČR Radomír Pánek, předseda vlády ČR Petr Fiala a ředitel Ústavu fyziky materiálů AV ČR Tomáš Kruml.

<https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Nove-Centrum-elektronove-mikroskopie-v-Brne-otevira-dvere-svetove-vede>